

Європейські підходи до транскордонного співробітництва.

Транскордонне співробітництво (ТКС) на зовнішніх кордонах ЄС є ключовим пріоритетом для європейської політики сусідства. Європейський інструмент сусідства і партнерства (ЄІСП) передбачає значне збільшення обсягу транскордонного співробітництва у фінансовому та якісному аспектах.

Стратегічним документом та індикативною програмою транскордонного співробітництва визначаються цілі ТКС, стратегія реагування, основні питання, які мають бути вирішені, місце ТКС у контексті інших важливих програм і політик, операційні програми ТКС, індикативні фінансові асигнування для кожної програми, очікувані результати, показники й можливі ризики.

Допомога співтовариства для транскордонного співробітництва ЄІСП упроваджується через спільні операційні програми. Кожна спільна операційна програма має описувати цілі, пріоритети й заходи. Зокрема, кожна спільна операційна програма включає перелік прийнятних територіальних одиниць, можливі суміжні регіони, на території яких мають реалізовуватися проекти, що фінансуються цією програмою; встановлює правила участі в програмах суміжних регіонів; пріоритети й заходи; склад спільного моніторингового комітету та інші питання імплементації кожної конкретної програми.

Основні цілі транскордонного співробітництва полягають:

- у сприянні економічному й соціальному розвитку в регіонах по обидва боки спільних кордонів;
- у вирішенні спільних проблем у таких сферах, як навколишнє середовище, охорона здоров'я, запобігання й боротьба з організованою злочинністю;
- у збільшенні ефективності й безпеки кордонів;
- у сприянні транскордонній міжособистісній співпраці на місцевому рівні.

<...> Участь України в транскордонному співробітництві.

Україна може брати участь у трьох операційних програмах транскордонного співробітництва:

- Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна;
- Румунія – Молдова – Україна;
- Польща – Білорусь – Україна.

Крім того, Україна також може брати участь у програмі «Центральна Європа».

<...> **Інноваційна складова транскордонних програм.** <...>

У програмах транскордонної співпраці інноваційність розуміється в широкому сенсі, як дещо нове, оригінальне, те, що раніше не пропонувалося. Разом з тим деякі пріоритети програм передбачають традиційну технологічну інноваційність. Це насамперед пріоритети, які спрямовані на розвиток підприємництва, у яких передбачається розвиток інфраструктури, яка пов'язана з новими технологіями. Очікується, що це позитивно вплине на підвищення інвестиційної привабливості території як для місцевих, так і для зовнішніх інвесторів. Планується підтримати заходи з розвитку інформаційного суспільства, нових технологій, удосконалення комунікації між дослідними й бізнесовими організаціями... Хороші шанси для участі науково-дослідних інститутів і університетів надають окремі цільові тематичні акценти програм, наприклад підтримка широкого застосування й розвитку поновних джерел енергії.

Одним із критеріїв оцінки і відбору проектів для надання фінансування є відповідність проектних заявок національним і регіональним планам розвитку. Такі критерії є стимулом для дослідних організацій та університетів більш активно цікавитися регіональними програмами розвитку, а саме: брати більш активну участь у розробці й затвердженні таких програм, прописуючи при цьому інноваційну складову.

<...> **Висновки.** Таким чином, одним з результатів участі дослідних організацій та університетів у конкурсах транскордонних програм стає не тільки отримання додаткового фінансування, а й усвідомлення ними необхідності гармонізації регіональних інноваційних програм із загальнодержавними та європейськими програмами.

Співпраця з Польщею надала досвід у промоції регіонів, розповсюдженні рекламних матеріалів і публікацій. Крім того, отримано досвід участі в міжнародних форумах і виставках, організації стендів під час регіональних, національних і міжнародних ярмарок і форумів, організації економічних місій в Україні й Польщі, пошуку партнерів для співпраці польських й українських регіональних органів влади, наукових й освітніх організацій, бізнес-структур, підтримці співпраці у сфері культури між польськими й українськими регіонами. Така співпраця забезпечила бази даних інформацією про польські й українські інституції, що підтримують регіональний і локальний розвиток (*Кульчицький І. Європейські програми транскордонного співробітництва // Гармонізація та синхронізація європейських та українських інноваційних програм. – К.: ТОВ «Сінта Захід». – 2011. – С. 23, 26).*